

УДК 336.67

DOI: <https://doi.org/10.32782/2304-0920/6-85-44>Кірсанова В. В.
Ковальова О. М.

Державний університет «Одеська політехніка»

ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ОБЛІКОВА КАТЕГОРІЯ

Досліджено наукові підходи до визначення економічної сутності фінансового результату. На основі розгляду сутнісних характеристик категорії «фінансовий результат» було наголошено, що його часто розглядають у площині позитивного/негативного результату діяльності підприємства. Важливо відзначити, що фінансовий результат отримує суб'єкт господарської діяльності в результаті функціонування протягом певного періоду часу, що дає змогу провести його вимір відповідно до аналітичних потреб певної групи користувачів фінансової звітності. Здійснено систематизацію нормативно-правового забезпечення визначення фінансового результату діяльності підприємства як у рамках українських, так і міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. Запропоновано алгоритм аналізу фінансових результатів підприємства. Визначено комплекс завдань у рамках організаційних аспектів облікового забезпечення фінансових результатів підприємства та наголошено на необхідності врахування зовнішніх чинників впливу на формування облікової політики підприємства, зокрема карантинних обмежень унаслідок епідеміологічної кризи.

Ключові слова: фінансовий результат, облікова політика, інформаційно-аналітичне забезпечення, доходи, витрати.

Постановка проблеми. Очікуваний фінансовий результат діяльності підприємства зумовлює перспективи його сталого розвитку та економічного потенціалу, що потребує належного облікового та інформаційно-аналітичного забезпечення управлінських рішень. Зростання позитивного фінансового результату є предметом розгляду та зацікавленості на мікро- та макrorівні, адже він визначає як динаміку зростання окремої галузі національної економіки разом із надходженнями до бюджетів різних рівнів, так і добробут власників на рівні окремого підприємства. Наявність позитивного фінансового результату дає змогу здійснювати розвиток в інноваційній площині, розширюючи можливості підприємства. Отже, якісне облікове забезпечення фінансових результатів є одним із ключових питань у рамках прийняття ефективних управлінських рішень у процесі провадження господарської діяльності підприємства в умовах невизначеності економічного середовища, що актуалізує дослідження фінансового результату діяльності підприємства як облікової категорії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Суттєвий внесок у розвиток теоретичних аспектів обліку фінансових результатів було зроблено вітчизняними та зарубіжними вченими, серед яких: С.О. Олійник [1], А.О. Касич [2], О.С. Лемішовська [3], Л.І. Полятикіна [4], В.І. Ганін [5], О.В. Назаренко [6], І.Ю. Зудова [7], Н.М. Селіванова [8], Н.М. Купріна [9], Н.Ю. Мардус [10], О.І. Давидов [11], О.Ф. Томчук, Л.Г. Михальчина [17], Н.В. Гудзь [18], О.Ф. Андросова [19], Ю.А. Гайбура [20]. Представлені автори сприяли вдосконаленню теоретичних та практичних засад облікового забезпечення управління фінансовими результатами, проте деякі аспекти теоретичної концептуалізації даної категорії залишилися поза увагою дослідників.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Недостатньо висвітлено вплив зовнішніх та внутрішніх чинників на формування облікового забезпечення управління фінансовими результатами діяльності підприємства, що залишається актуальним питанням в умовах невизначеності та карантинних обмежень.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є розкриття сутнісних рис фінансових результатів діяльності підприємства, особливостей їх облікового та інформаційно-аналітичного забезпечення в рамках управління в умовах невизначеності економічного середовища.

Стаття передбачає вирішення таких завдань:

- систематизувати наукові підходи до трактування сутності поняття «фінансові результати» та виділити сутнісні риси на основі проведеного дослідження;
- надати оцінку сучасним особливостям облікового забезпечення фінансових результатів та наголосити на ключових системоутворюючих елементах управлінської діяльності у даній площині;
- надати рекомендації щодо вдосконалення алгоритму аналізу фінансових результатів суб'єкта господарювання.

Виклад основного матеріалу. У теорії бухгалтерського обліку фінансовий результат підприємства розглядається як підсумковий показник його діяльності, що в рамках ринкової економіки та невизначеності економічного середовища в умовах епідеміологічної кризи є одним із ключових індикаторів, котрий визначає потенційні можливості розширеного відтворення, інноваційно-інвестиційної активності та розвитку підприємства.

Доволі поширеним у наукових працях є підхід, у рамках якого категорію «фінансовий результат» ототожнюють із поняттями або «прибуток», або «збиток» [1, с. 4], що потребує більш детального ознайомлення з існуючими науковими підходами до визначення її сутності, які дадуть змогу уточнити характерні риси та здійснити систематизацію думок учених із цього приводу.

У табл. 1 представлено наукові підходи до уточнення сутності поняття «фінансовий результат», які дають змогу зробити певні висновки із дослідження. Засновуючись на проведеному огляді думок вітчизняних науковців, найбільш поширеним визначенням фінансового результату є його розгляд у площині позитивного/негативного результату діяльності суб'єкта господарювання.

Важливо зазначити, що фінансовий результат отримує суб'єкт господарювання в результаті здійснення підприємницької діяльності протягом

Сутнісні риси категорії «фінансовий результат»

Науковий підхід	Отримано в процесі підприємницької діяльності	Перевищення доходами витрат за певний проміжок часу	Є основою визначення рівня ефективності вкладеного капіталу, активів	Позитивний/негативний результат діяльності економічного суб'єкта	Виражений в грошовій формі показник результативності господарської діяльності	Є основою для подальшого розвитку підприємства та формування запасу фінансової стійкості
А.О. Касич, К.О. Мирошниченко, М.О. Похила [2, с. 923]	+	+				
О.С. Лемішовська [3, с. 46]			+	+		
Л.І. Полятикіна, С.В. Новикова [4, с. 171]		+	+	+		
В.І. Ганін, К.В. Логвіненко [5, с. 14]		+		+		
О.В. Назаренко, Р.В. Лукаш [6, с. 21]	+	+		+	+	
І.Ю. Зудова, О.Г. Стась [7, с. 896]	+				+	+
Н.М. Селіванова, Д.В. Шлапак [8, с. 85]			+		+	+
Н.М. Купріна, К.В. Апостолов, А.В. Шаталова, О.В. Бачинська [9, с. 54]	+		+			+
Н.Ю. Мардус [10, с. 33]	+	+		+		

Джерело: складено авторами на основі [2–10]

визначеного періоду часу, що дає змогу провести його вимірювання відповідно до аналітичних потреб певної групи користувачів фінансової звітності (власників, топ-менеджерів, CEO, інвесторів, кредиторів, зацікавлених покупців), що в кінцевому підсумку впливає на фінансову стійкість підприємства й ефективність вкладеного капіталу та активів. Окрема група науковців розглядає фінансовий результат як перевищення доходів над витратами, що передбачає свої підходи до аналізу та розгляду основних форм фінансових результатів відповідно до наукової та нормативно-правової класифікації. Отриманий результат співставлення категорій доходів та витрат діяльності підприємства дає змогу зробити висновки щодо якості управління підприємством та результативності його діяльності.

О.І. Давидов зазначає, що слід також приділити увагу двом концептуальним підходам до визначення фінансового результату, поширеним у міжнародній фінансовій практиці бухгалтерського обліку, в основу яких покладено розрахунки вартості чистих активів (ЧА=Активи – Зобов'язання) та величини власного капіталу, а саме:

а) зміна вартості ЧА дає змогу надати характеристику фінансовому результату підприємства протягом досліджуваного проміжку часу;

б) зміну величини фінансового результату слід розглядати скрізь призму приросту/зменшення вартості власного капіталу суб'єкта господарювання [11, с. 92].

Представлені концептуальні підходи мають бути доповнені врахуванням чинників мікро- та макросередовища підприємства, що впливають на результативність його роботи, зокрема: рівень оподаткування, ринкова кон'юнктура, рівень собівартості, обсяги реалізації продукції та послуг, ефективність менеджменту, інфляційні очікування, співвідношення попиту та пропозиції на ринку, кількість виробників у галузі, державний вплив на ціноутворення, природні умови, ціноутворення на ресурси,

фінансова політика держави та податковий вплив, соціально-економічні й політичні умови, інтеграція у міжнародний простір і рівень глобалізації.

Відповідно до цілей користувачів фінансової інформації, слід систематизувати результати діяльності та можливі потенційні економічні вигоди на рівні розгляду підприємства на рис. 1, використовуючи напрацювання І.Ю. Зудової [7, с. 895].

У зростанні фінансового результату зацікавлені власники бізнесу у зв'язку з можливим потенційним продажем підприємства, що передбачає також нарощування капіталізованої (ринкової) вартості компанії на перспективу. Адже зростання капіталізації є однією з ключових цілей у корпоративному сегменті поміж нарощування позитивного економічного ефекту у вигляді прибутку, з огляду на актуальну структуру цілей у рамках ринкової економіки в умовах невизначеності. Зовнішні користувачі фінансової інформації використовують аналітичні дані щодо фінансових результатів підприємства у разі здійснення інвестиційної діяльності або пошуку об'єктів для диверсифікації інвестицій.

Також представлена класифікація підходів до визначення сутності поняття «фінансові результати» в економічній літературі дає змогу уточнити комплекс чинників впливу на економічні вигоди для підприємства. Якщо до уваги береться зміна власного капіталу, то ключовими чинниками впливу будуть, наприклад, дорозміщення на ринку пайових цінних паперів для додаткового поповнення власного капіталу підприємства, отримання основних засобів на безоплатній основі та ін. [11, с. 92].

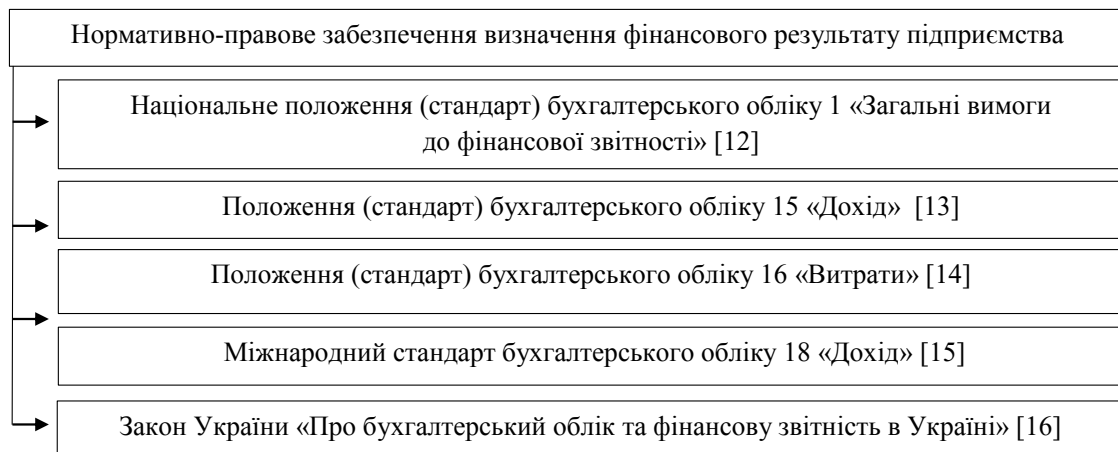
Сутність поняття «фінансовий результат» слід розглядати й у законодавчому полі відповідно до чинних нормативно-правових документів для доповнення думок учених із цього приводу (рис. 2).

Результати аналізу нормативно-правового забезпечення визначення фінансового результату

Рис. 1. Схематичне уточнення взаємозв'язку між очікуваними позитивними результатами фінансово-господарської діяльності підприємства та колом зацікавлених осіб

Джерело: складено авторами на основі [7, с. 895]

Рис. 2. Нормативно-правове забезпечення визначення фінансового результату діяльності підприємства

Джерело: складено авторами на основі [12–16]

тату продемонстрували, що у законодавчій площині не закріплено чітке визначення поняття «фінансовий результат», а систематизовані на рис. 2 документи лише уточнюють сутність таких понять, як «доходи», «витрати», «прибуток» та «збиток».

Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» встановлює, що «звіт про фінансові

результати (звіт про сукупний дохід) містить інформацію про доходи, витрати, фінансові результати та сукупний дохід» [12]. Структуру звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід) схематично наведено на рис. 3.

Характерні сутнісні риси доходів та витрат підприємства створюють підґрунтя для їх класифікації та групування за окремими статтями Звіту про фінансові результати.

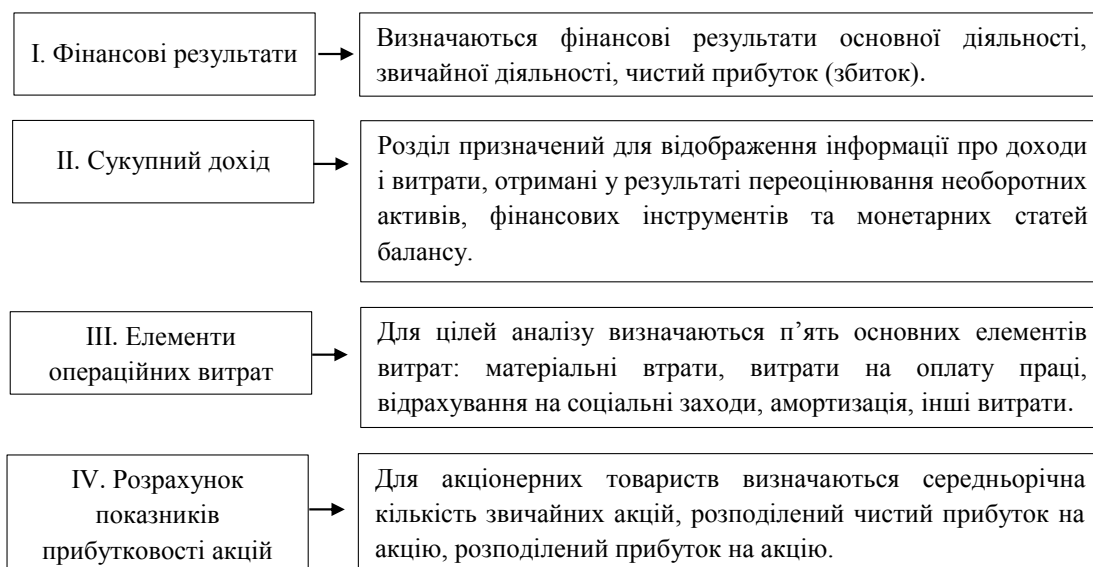

Рис. 3. Структурна схема Звіту про фінансові результати

Джерело: складено авторами на основі [17, с. 995]

Слід наголосити на особливості визначення доходу згідно з МСБО, що приймає до уваги під час визначення фінансового результату лише зміну обсягу власного капіталу на підприємстві, поза розрахунками залишаючи приріст вартості активів або зобов'язань [18, с. 332].

Також одна з відмінностей у національному та міжнародному законодавстві полягає у розгляді певного моменту часу, у рамках якого відбулися зміни фінансового результату.

За витратами немає окремого міжнародного стандарту, який би регулював особливості їх обліку на методологічному рівні. У рамках МСБО визначення сутності, класифікації та визнання витрат здійснено частково в рамках наявних стандартів, що регламентують операції із запасами, основними засобами, поданням фінансової звітності та ін. [19, с. 9].

Утім, процес удосконалення фінансової звітності суб'єктами господарювання відповідно до міжнародних стандартів дає змогу:

- підвищити рівень транспарентності фінансової інформації та звітності, її доступності для широкого кола користувачів;
- створити достовірну порівняльну базу для співставлення результатів фінансово-господарської діяльності;
- вимірювати потенційні ризики операцій;
- відкрити можливості виведення співпраці з іноземними контрагентами на новий рівень ефективності комунікації у межах корпоративного сегменту.

Грунтовне дослідження доходів та витрат є однією з перших сходинок у процесі комплексного підходу до аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. Логічну послідовність етапів дослідження фінансових результатів схематично наведено на рис. 4.

Алгоритм аналізу фінансових результатів суб'єкта господарювання передбачає формування управлінських рішень за підсумком проведеного дослідження фінансових результатів, на які суттєвий вплив повинен мати моніторинг у широкому сенсі, що передбачає врахування внутрішніх та зовнішніх чинників впливу на кожному з етапів аналізу [20, с. 102].

Відповідно до вивчення алгоритму аналізу фінансових результатів суб'єкта господарювання, можна виокремити його основні завдання:

- дослідження у динаміці абсолютних показників доходів, видатків та чистого фінансового результату підприємства;
- використовуючи «моніторинг» у широкому сенсі даного поняття, проводити дослідження зовнішніх та внутрішніх чинників впливу на зміну абсолютних та відносних показників оцінки фінансових результатів;
- пошук шляхів зростання ефективності діяльності підприємства, що знаходить своє вираження у висхідній динаміці абсолютних та відносних показників оцінки фінансових результатів.

У рамках «моніторингу» особлива роль відводиться своєчасній ідентифікації загроз, що мають бути враховані у стратегії та тактиці розвитку підприємства. Так, епідеміологічна криза, пов'язана з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), зумовила спад економічної активності майже в усіх галузях національної економіки, що позначилося на фінансовому результаті підприємств (рис. 5). Відповідно до представленої аналітики, частка великих та середніх підприємств за видами економічної діяльності, яка отримала збиток станом на кінець першого півріччя 2020 р., становила 37,3%, що на 11,7 в. п. більше значення аналогічного періоду 2019 р. Зниження питомої ваги підприємств, що отримували прибуток, зумовлене карантинними обмеженнями, скороченням попиту у зв'язку зі спадом купівельної спроможності населення. Дані обставини створювали перепони для реалізації переваг фінансового планування на підприємствах в умовах мінливого економічного середовища та невизначеності у фінансовій системі.

Аналіз фінансових результатів діяльності великих та середніх підприємств указує, що найбільш негативного впливу економічної кризи зазнали промислові підприємства та підприємства сфери послуг. Невизначеність економічного середовища вплинула на стрімке падіння фінансових результатів діяльності підприємств даних сфер національної економіки.

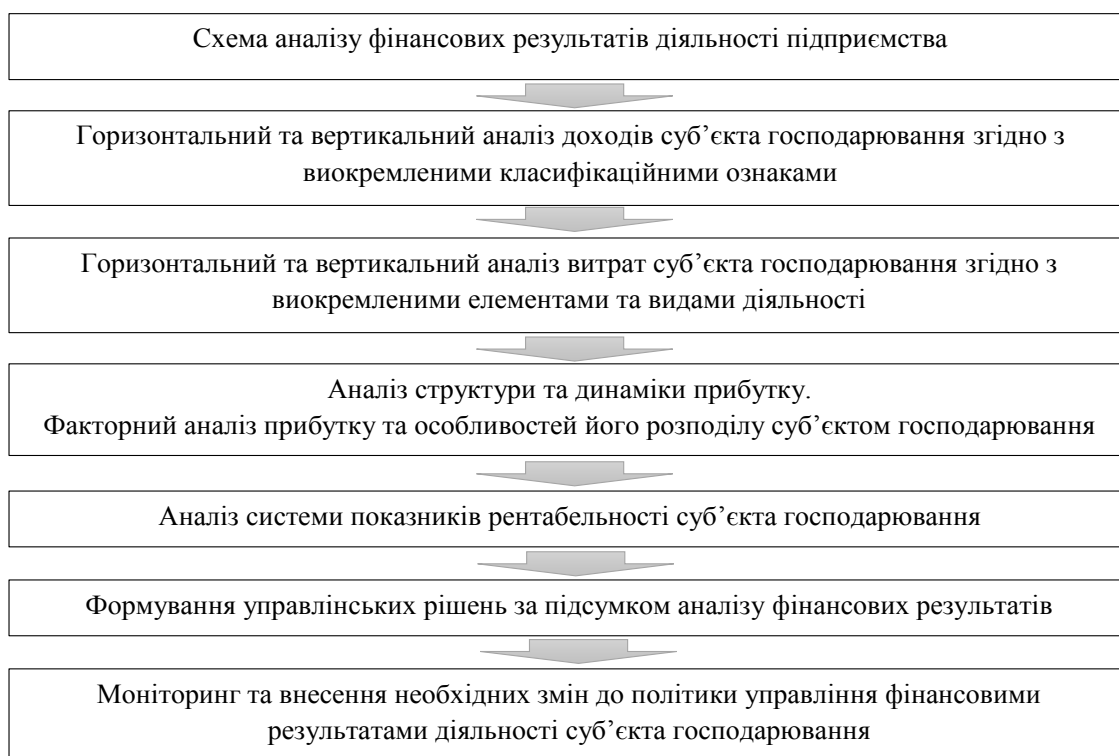

Рис. 4. Алгоритм аналізу фінансових результатів суб'єкта господарювання

Джерело: розроблено авторами

Рис. 5. Порівняння частки великих та середніх підприємств за видами економічної діяльності, що отримали чистий прибуток (збиток) за I півріччя 2019 та 2020 рр.

Джерело: складено авторами на основі [21]

Удосконалення інформаційно-аналітичного та облікового аспектів управління фінансовими результатами дасть змогу забезпечити нівелювання ризиків впливу зовнішнього економічного середовища, враховуючи галузеві характеристики діяльності певної сфери національної економіки.

У рамках облікової політики підприємства мають бути прийняті до уваги основні особливості організації облікового забезпечення фінансових результатів, які повинні охоплювати такий комплекс завдань (рис. 6).

У процесі організації документообігу фінансових результатів особливу увагу слід приділити первинним документам, що використовуються в

інформаційно-аналітичному забезпеченні формування доходів та витрат підприємства.

Первинні документи є основою підтвердження фінансових результатів підприємства в конкретному звітному періоді та підлягають моніторингу в рамках проведення перевірок відповідними державними фінансовими органами.

Висновки і пропозиції. Підсумовуючи, зазначимо, що облікове та інформаційно-аналітичне забезпечення управління фінансовими результатами має враховувати зміни зовнішнього та внутрішнього економічного середовища підприємства, що набуває актуальності в умовах невизначеності економічної системи, карантинних обмежень. Слід удосконалювати нормативно-

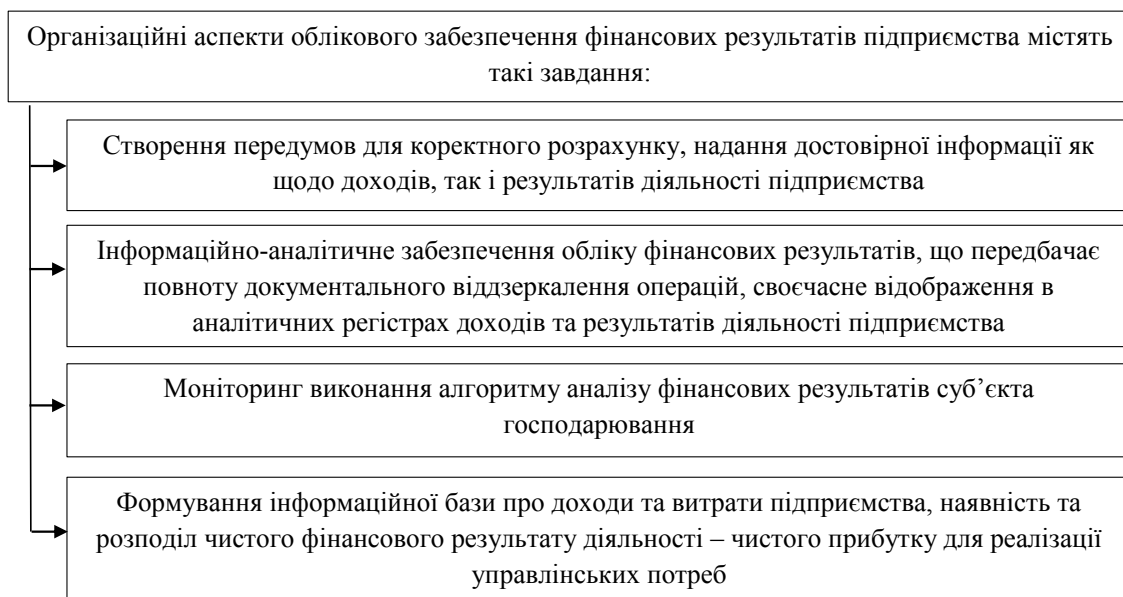

Рис. 6. Комплекс завдань у рамках організаційних аспектів облікового забезпечення фінансових результатів підприємства

Джерело: розроблено авторами

правове забезпечення управління фінансовими результатами та приводити стандарти функціонування українських підприємств до міжнарод-

них задля підтримки конкурентоспроможності суб'єктів національної економіки в рамках карантинних обмежень.

Список використаних джерел:

1. Олійник С.О. Облік фінансових результатів підприємства. *Науковий огляд*. 2017. № 10(42). С. 1–6.
2. Касич А.О., Мирошниченко К.О., Похила М.О. Методика експрес-аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. 18. С. 922–927.
3. Лемішовська О.С. Фінансові результати: ретроспективний аналіз рахівничої практики, облікових концепцій і методик. *Облік і фінанси*. 2018. № 3(81). С. 45–53.
4. Полятикіна Л.І., Новикова С.В. Облік і аналіз фінансових результатів господарської діяльності підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Економіка»*. 2018. Вип. 20. Ч. 2. С. 170–173.
5. Ганін В.І., Логвіненко К.В. Теоретичні аспекти обліку фінансових результатів діяльності підприємства. *Облік і фінанси*. 2018. № 3(81). С. 13–18.
6. Назаренко О.В., Лукаш Р.В. Фінансові результати: сутність та особливості організації бухгалтерського обліку. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 22. С. 19–25.
7. Зудова І.Ю., Стась О.Г. Сутність та значення фінансових показників у системі функціонування підприємства. *Молодий вчений*. 2017. № 10(50). С. 893–897.
8. Селіванова Н.М., Шлапак Д.В. Фінансові результати діяльності підприємства: сутність, порядок формування та відображення в обліку. *Обліково-аналітичне забезпечення інноваційної трансформації економіки України* : матеріали Х Всеукраїнської науково-практичної конференції, 16–20 травня 2016 р. Одеса : Одеський національний політехнічний університет, 2016. С. 85–88.
9. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства: теоретичний та практичний аспект / Н.М. Купріна та ін. *Економіка харчової промисловості*. 2018. Т. 10. Вип. 4. С. 48–57.
10. Мардус Н.Ю., Корсунова К.Ю. Сутність фінансових результатів підприємства і визначення їх місця у обліку, аудиті та аналізі. *Інноваційно-інвестиційне забезпечення сталого соціально-економічного розвитку України* : колективна монографія. Харків : НТУ «ХП», 2017. С. 29–37.
11. Давидов О.І. Концепція фінансової оцінки фундаментально-стейкхолдерської доданої вартості підприємств. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2018. № 4(68). С. 89–101.
12. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. Дата оновлення: 23.07.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 10.12.2020).
13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» : Наказ Міністерства фінансів України від 29.11.1999 № 290. Дата оновлення: 09.08.2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99> (дата звернення: 10.12.2020).
14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 № 318. Дата оновлення: 09.08.2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00> (дата звернення: 10.12.2020).
15. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 (МСБО 18). Дохід : затв. Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку від 01.01.2012 № 929_025. Дата оновлення: 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_025 (дата звернення: 10.12.2020).
16. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1999. № 996-XIV.
17. Томчук О.Ф., Михальчишина Л.Г. Аналітичні можливості звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід). *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. Вип. 22. С. 993–1000.
18. Гудзь Н.В. Концептуальні моделі формування фінансових результатів відповідно до МСФЗ, Директиви ЄС ТА НСБО. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип. 28. С. 330–336.

19. Андросова О.Ф., Дубиніна С.М. Класифікація та розподіл загальнопромислових витрат у міжнародних стандартах. *Вісник Запорізького національного університету*. 2017. № 3(35). С. 7–13.
20. Гайбура Ю.А. Моніторинг фінансових результатів: сутність і підходи. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 28–2. С. 101–105.
21. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 10.12.2020).

References:

1. Oliynyk S.O. (2017) Oblik finansovykh rezultativ pidpriemstva [Accounting of financial results of the enterprise]. *Scientific review*, no. 10 (42), pp. 1–6.
2. Kasych A.O., Myroshnichenko K.O., Pochyla M.O. (2018) Metodyka ekspres-analizu finansovykh rezultativ diialnosti pidpriemstva [Express-analysis method of financial results of business activity of the enterprise]. *Economy and Society*, no. 19, pp. 922–927.
3. Lemishovska O.S. (2018) Finansovi rezultaty: retrospektyvnyi analiz rakhivnychoi praktyky, oblikovykh kontseptsii i metodyk [Financial results: retrospective analysis of bookkeeping practice, accounting concepts and methods]. *Accounting and Finance*, no. 3 (81), pp. 45–53.
4. Polyatykina L.I., Novikova S.V. (2018) Oblik i analiz finansovykh rezultativ hospodarskoi diialnosti pidpriemstva [Accounting and analysis of financial results of economic activity of the enterprise]. *Scientific Bulletin of Uzhhorod University. Series "Economics"*, no. 20 (part 2), pp. 170–173.
5. Hanin V.I., Lohvinenko K.V. (2018) Teoretychni aspekty obliku finansovykh rezultativ diialnosti pidpriemstva [Theoretical aspects of accounting for enterprise financial results]. *Accounting and Finance*, no. 3 (81), pp. 13–18.
6. Nazarenko O.V., Lukash R.V. (2018) Finansovi rezultaty: sutnist ta osoblyvosti orhanizatsii bukhhalterskoho obliku [Financial results: the essence and features of the of accounting organization]. *Investytsiyni: praktyka ta dosvid*, no. 22, pp. 19–25.
7. Zudova I.Yu., Stas O.H. (2017) Sutnist ta znachennia finansovykh pokaznykiv v systemi funktsionuvannia pidpriemstva [Essence and importance of financial indicators in the company's functioning system]. *Young Scientist*, no. 10 (50), October, pp. 893–897.
8. Selivanova N.M., Shlapak D.V. (2016) Finansovi rezultaty diialnosti pidpriemstva: sutnist, poriadok formuvannia ta vidobrazhennia v obliku [Financial results of the enterprise: the essence, the order of formation and reflection in accounting] Proceedings of *Oblikovo-analitychne zabezpechennia innovatsiinoi transformatsii ekonomiky Ukrainy: X Vseukrainska naukovo-praktychna konferentsiia* (Odessa, Ukraine, May 16-20, 2016). Odessa: Odeskyi natsionalnyi politekhnichnyi universytet, pp. 85–88.
9. Kuprina N., Shatalova A., Apostolov K., Bachynska O. (2018) Analiz finansovykh rezultativ diialnosti pidpriemstva: teoretychni ta praktychni aspekty [The analysis of the financial results of the enterprise activity: theoretical and practical aspects]. *Food Industry Economics*, no. 10 (4), pp. 48–57.
10. Mardus N.Yu., Korsunova K.Yu. (2017) Sutnist finansovykh rezultativ pidpriemstva i vyznachennia yikh mistsia u obliku, audyty ta analizi. [The essence of the financial results of the enterprise and determining their place in accounting, auditing and analysis]. *Innovatsiino-investytsiine zabezpechennia staloho sotsialno-ekonomichnoho rozvytku Ukrainy* [Innovation and investment support for sustainable socio-economic development of Ukraine]. Kharkiv: NTU "KhPI", pp. 29–37.
11. Davydov O.I. (2018) Kontseptsii finansovoi otsinky fundamentalno-steikholderskoi dodanoi vartosti pidpriemstva [The concept of financial evaluation of the fundamental and stakeholder value added of enterprises]. *Socio-Economic Research Bulletin*, no. 4(68), pp. 89–101.
12. Ministry of Finance of Ukraine (2013) Natsionalne polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 1 "Zahalni vymohy do finansovoi zvitnosti" [National Accounting Regulation (Standard) 1 "General Financial Reporting Requirements"]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (accessed 10 December 2020).
13. Ministry of Finance of Ukraine (1999) Polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 15 "Dokhid" [Accounting Regulation (Standard) 15 "Income"]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99> (accessed 10 December 2020).
14. Ministry of Finance of Ukraine (1999) Polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 16 "Vytraty" [Accounting Regulation (Standard) 16 "Expenses"]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00> (accessed 10 December 2020).
15. International Accounting Standards Board (2012) Mizhnarodnyi standart bukhhalterskoho obliku 18 (MSBO 18). Dokhid [International Accounting Standard 18 (IAS 18). Income]. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_025 (accessed 10 December 2020).
16. Zakon Ukrainy (1999) «Pro bukhhalterskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini» [About accounting and financial reporting in Ukraine]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)*, no. 996-XIV.
17. Tomchuk O.F., Mykhalchyshyna L.H. (2017) Analitichni mozhyvosti zvitnu pro finansovi rezultaty (zvitnu pro sukupnyi dokhid) [Analytical opportunities of the report on financial results (report on comprehensive income)]. *Global and National Problems of Economy*, no. 22, pp. 993–1000.
18. Hudz N.V. (2019) Kontseptualni modeli formuvannia finansovykh rezultativ vidpovidno do MSFZ, Dyrektyvy Yes TA NSBO [Conceptual models formulation of financial results in accordance with IFRS, EU Directors And National Accounting Standards]. *Market Infrastructure*, no. 28, pp. 330–336.
19. Androsova E.F., Dubynina S.M. (2017) Klyasyfikatsiia ta rozpodil zahalnovyrobnych vytrat u mizhnarodnykh standartakh [Classification and allocation total production costs in International Standards]. *Bulletin of Zaporizhzhia National University*, no. 3 (35), pp. 7–13.
20. Gaybura Yu.A. (2018) Monitorynh finansovykh rezultativ: sutnist i pidkhody [Monitoring of financial results: satisfaction and approaches]. *Black sea economic studies*, no. 28–2, pp. 101–105.
21. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy [State Statistics Service of Ukraine]. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (accessed 10 December 2020).

Кирсанова В. В.

Ковалева Е. Н.

Государственный университет «Одесская политехника»

ФИНАНСОВЫЙ РЕЗУЛЬТАТ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ КАК УЧЕТНАЯ КАТЕГОРИЯ

Резюме

Исследованы научные подходы к определению экономической сущности финансового результата. На основе рассмотрения сущностных черт категории «финансовый результат» отмечено, что его часто рассматривают в плоскости положительного/отрицательного результата деятельности предприятия. Важно отметить, что финансовый результат получает субъект хозяйственной деятельности в результате функционирования в течение определенного периода времени, что позволяет провести его измерение в соответствии с аналитическими потребностями определенной группы пользователей финансовой отчетности. Осуществлена систематизация нормативно-правового обеспечения определения финансового результата деятельности предприятия как в рамках украинских, так и международных стандартов бухгалтерского учета. Предложен алгоритм анализа финансовых результатов предприятия. Определен комплекс задач в рамках организационных аспектов учетного обеспечения финансовых результатов предприятия и отмечена необходимость учета внешних факторов влияния на формирование учетной политики предприятия, в частности карантинных ограничений вследствие эпидемиологического кризиса.

Ключевые слова: финансовый результат, учетная политика, информационно-аналитическое обеспечение, доходы, расходы.

Kirsanova Victoria

Kovalova Olena

State University «Odessa Polytechnic»

FINANCIAL RESULT OF ENTERPRISES AS AN ACCOUNTING CATEGORY

Summary

Scientific approaches to the definition of the economic essence of the financial result are investigated, the features of accounting support of financial results are determined, the characteristics of information and analytical support of financial results management are presented. Based on the consideration of the essential features of the category "financial result", it was highlighted that it is often considered in the plane of the positive / negative result of the enterprise. It is important to note that the financial result is obtained by a business entity as a result of functioning for a certain period of time, which allows it to be measured in accordance with the analytical needs of a certain group of users of financial statements. The systematization of the regulatory framework for determining the financial result of the enterprise's activities has been carried out both within the framework of Ukrainian and International accounting standards. The algorithm for analyzing the financial results of the enterprise is proposed. The algorithm for analyzing the financial results of an enterprise provides for the formation of management decisions based on the results of the study of financial results, which should be significantly influenced by monitoring in a broad sense, which involves internal and external factors of influence at each stage of the analysis. A set of tasks was determined within the framework of the organizational aspects of accounting for the financial results of the enterprise. The importance of external factors of influence on the formation of the accounting policy of the enterprise, in particular, quarantine restrictions due to the epidemiological crisis, was noted. Comparison of the share of large and medium-sized enterprises by types of economic activity that received a net profit (loss) was carried out.

Keywords: financial result, accounting policy, information and analytical support, income, expenses.